

BESEDILO ZAKONA ZA JAVNO RAZPRAVO 14. 4. 2014

Zakon o partnerski skupnosti

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja partnersko skupnost, nesklenjeno partnersko skupnost in napotuje na smiselno uporabo določb zakona, ki ureja zakonsko zvezo.

2. člen

(partnerska skupnost)

(1) Partnerska skupnost je življenjska skupnost dveh žensk ali dveh moških, katere sklenitev, pravne posledice in prenehanje ureja ta zakon.

(2) Taka skupnost ima enake pravne posledice kot jih ima zakonska zveza, razen če ta ali drug zakon določa drugače.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek ta ureditev ne posega v zakon, ki ureja družinska razmerja na področju posvojitve s strani več oseb in v zakon, ki ureja postopek oploditve z biomedicinsko pomočjo.

3. člen

(nesklenjena partnerska skupnost)

(1) Nesklenjena partnerska skupnost je dalj časa trajajoča življenjska skupnost dveh žensk ali dveh moških, ki nista sklenila partnerske skupnosti, in ni razlogov, zaradi katerih bi bila partnerska skupnost med njima neveljavna.

(2) Taka skupnost ima v razmerju med njima enake pravne posledice po tem zakonu, kakor če bi sklenila partnersko skupnost. Nesklenjena partnerska skupnost ima pravne posledice tudi na tistih pravnih področjih, na katerih ima pravne posledice zunajzakonska skupnost, razen če ta ali drug zakon določa drugače.

(3) Če je odločitev o pravici ali obveznosti odvisna od vprašanja obstoja življenjske skupnosti iz prejšnjega odstavka, se o tem vprašanju odloči v postopku za ugotovitev te pravice ali obveznosti. Odločitev o tem vprašanju ima pravni učinek samo v stvari, v kateri je bilo to vprašanje rešeno.

(4) Ne glede na drugi odstavek ta ureditev ne posega v zakon, ki ureja družinska razmerja na področju posvojitve s strani več oseb in v zakon, ki ureja postopek oploditve z biomedicinsko pomočjo.

4. člen

(smiselna uporaba določb o zakonski zvezi)

(1) Za temelj partnerske skupnosti in enakopravnost partnerjev partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zakonsko zvezo o temelju zakonske zveze in enakopravnosti zakoncev.

(2) Pogoji za sklenitev in veljavnost partnerske skupnosti se presojujejo smiselno v skladu s pogoji za sklenitev in veljavnost zakonske zveze, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek je za sklenitev partnerske skupnosti potrebno, da sta osebi, ki sklepata partnersko skupnost, istega spola.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena partnerske skupnosti ne more skleniti oseba, dokler njena prej sklenjena zakonska zveza ali partnerska skupnost ne preneha.

(5) Za postopek pred sklenitvijo partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o postopku pred sklenitvijo zakonske zveze, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(6) Za sklenitev partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o sklenitvi zakonske zveze, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(7) Za neveljavnost partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o neveljavni zakonski zvezi, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(8) Za pravice in obveznosti partnerjev partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o pravicah in obveznostih zakoncev, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(9) Za premoženjska razmerja med partnerjema partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o premoženjskih razmerjih med zakonci, kot jih določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(10) Za prenehanje partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o prenehanju zakonske zveze, kot določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

(11) Za razmerja med razvezanima partnerjema partnerske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o razmerjih med razvezanima zakoncema, kot določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo.

5. člen
(podzakonski predpis)

Podzakonski predpis, ki ga izda minister ali ministrica (v nadaljevanju: minister), pristojen za družino, v soglasju z ministrom, pristojnim za javno upravo, glede vprašanj v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze, se smiselno uporablja tudi za partnersko skupnost.

6. člen
(vpis v matični register)

(1) Podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske skupnosti se vpisujejo v matični register v skladu z določbami zakona, ki ureja matični register, in tega zakona.

(2) Za vpis podatkov iz prejšnjega odstavka v matični register se smiselno uporabljajo določbe o vpisu sklenitve, neveljavnosti in prenehanja zakonske zveze, kot jih določa zakon, ki ureja matični register.

7. člen
(sprememba priimka ob sklenitvi partnerske skupnosti)

Partnerja ali partnerki (v nadaljevanju: partnerja) partnerske skupnosti se lahko ob sklenitvi partnerske skupnosti sporazumeta o spremembi priimka v skladu z določbami zakona, ki ureja osebno ime.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen
(prenehanje veljavnosti Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in preoblikovanje registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnost)

(1) Z dnem začetka uporabe tega zakona preneha veljati Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti (Uradni list RS, št. 65/05 in 55/09 – odločba US), uporablja pa se še šest mesecev po začetku uporabe tega zakona. V tem roku ni mogoče registrirati novih istospolnih partnerskih skupnosti po Zakonu o registraciji istospolne partnerske skupnosti (Uradni list RS, št. 65/05 in 55/09 – odločba US).

(2) Registrirana istospolna partnerska skupnost se šest mesecev po začetku uporabe tega zakona preoblikuje v partnersko skupnost pod pogojem, da partnerja registrirane istospolne partnerske skupnosti izpolnjujeta pogoje za veljavnost partnerske skupnosti po tem zakonu. Upravne enote v

osmih dneh po začetku uporabe tega zakona obvestijo partnerja registrirane istospolne partnerske skupnosti o preoblikovanju registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnost ter o možnosti izjave, da ne želita preoblikovanja registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnost in o pravnih posledicah podane izjave.

(3) Če partnerja registrirane istospolne partnerske skupnosti šest mesecev od dneva začetka uporabe tega zakona pred matičarjem izjavita, da ne želita preoblikovanja registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnost po tem zakonu, ali če postane odločba, da partnerja ne izpolnjujeta pogojev za veljavnost partnerske skupnosti, pravnomočna do izteka roka iz prejšnjega odstavka, registrirana istospolna partnerska skupnost preneha v šestih mesecih po začetku uporabe tega zakona. Če postane odločba, da partnerja ne izpolnjujeta pogojev za veljavnost partnerske skupnosti, pravnomočna po izteku roka iz prejšnjega odstavka, registrirana istospolna partnerska skupnost preneha z dnem pravnomočnosti te odločbe.

(4) Določbe Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti (Uradni list RS, št. 65/05 in 55/09 – odločba US), ki urejajo pravne posledice prenehanja registrirane istospolne partnerske skupnosti, se uporabljajo glede pravic in obveznosti partnerjev registrirane istospolne partnerske skupnosti po prenehanju registrirane istospolne partnerske skupnosti tudi po preteku roka iz prejšnjega odstavka.

9. člen

(prenehanje veljavnosti podzakonskega predpisa)

Z dnem začetka uporabe tega zakona preneha veljati Pravilnik o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti (Uradni list RS, št. 55/06 in 91/11), uporablja pa se še šest mesecev po začetku uporabe tega zakona.

10. člen

(prenehanje uporabe določb)

Kjer drug zakon ali podzakonski predpis določa pravne posledice registrirane istospolne partnerske skupnosti ali neregistrirane istospolne partnerske skupnosti, se ta določba ne uporablja več.

11. člen

(uveljavitev in začetek uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 6 mesecev po njegovi uveljavitvi.

OBRAZLOŽITEV

1. člen

(vsebina zakona)

Ta določba opredeljuje vsebino predloga zakona. Predlog zakona določa opredelitev partnerske skupnosti in neskljenjene partnerske skupnosti. Glede partnerske skupnosti predlog zakona napotuje na smiselno uporabo določb o zakonski zvezi.

2. člen

(partnerska skupnost)

V 2. členu se predlaga ureditev partnerske skupnosti, katero bodo lahko sklenili istospolni partnerji. Ustavno sodišče RS je v odločbi, št. U-I-425/-10 z dne 2.7.2009 odločilo, da je določba 22. člena Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ki določa pravico do dedovanja, v neskladju z ustavo. Ustavno sodišče je poudarilo, da je registrirana partnerska skupnost razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti (gre za stabilno povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si pomagata in se podpirata) ter da je tudi pravna ureditev takšne skupnosti podobna zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti (določene so medsebojne pravice in dolžnosti, varstvo šibkejšega partnerja, premoženjski režim med partnerjema je skoraj v celoti povzet po zakonski zvezi, enako dolžnost preživljanja). Partnerska skupnost ima enake pravne posledice, kot jih ima sklenjena zakonska zveza za žensko in moškega, razen če je z zakonom določeno drugače. Predlog zakona izrecno omejuje pravne posledice na področju posvojitve otrok s strani več oseb. ZZZDR namreč določa, da nihče ne more biti posvojen od več oseb, razen če sta posvojitelja zakonca. S predlogom zakona pa se namreč ne daje možnost, da bi partnerja partnerske skupnosti skupaj (enako kot zakonca) posvojila otroka. Ravno tako se s predlaganim zakonom ne posega v pravno ureditev pravice do postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo, urejene z Zakonom o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/2000, v nadaljevanju ZZNPOB).

Sedaj veljavna področna zakonska ureditev že določa pravne posledice registrirane istospolne partnerske skupnosti. Kljub temu pa obstajajo pravni predpisi, kjer pravne posledice niso predvidene in jih prinaša predlog zakona:

- Zaposleni partner partnerske skupnosti bo imel pravico do odsotnosti z dela zaradi bolezni partnerja in pravice do nadomestila dohodka za nego družinskega člana v skladu z določbami ZZVZZ.
- ZKP med osebami, ki so oproščene dolžnosti pričevanja, našteva obdolženčevega zakonca oziroma osebo, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, ne pa tudi partnerja v registrirani ali neregistrirani partnerski skupnosti. Podobno velja za Zakon o splošnem upravnem postopku (določba 183. člena), pa tudi za Zakon o pravnem postopku, ki v 233. členu daje priči pravico, da odkloni odgovor na posamezna vprašanja, če bi to škodovalo sorodnikom, zakoncu ali osebi, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, kot jo določa zakon, ki ureja zakonsko zvezo. Ker je tak zakon ZZZDR, ne pa ZRIPS, istospolni partnerji ne uživajo te pravne dobrote. S predlogom zakona bodo v teh predpisih partnerji partnerske skupnosti in partnerji neskljenjene partnerske skupnosti izenačeni v svojem položaju z zakonci ali zunajzakonskimi partnerji.
- Po ZIKS-1 bodo tudi partnerji partnerske skupnosti in partnerji neskljenjene partnerske skupnosti imeli možnost do obiska partnerja - obsojenca na prestajanju kazni zapora omogočiti.
- Na podlagi SZ-1 bo imel npr. preživeli istospolni partner najemnika namreč nima pravice zahtevati sklenitve najemne pogodbe.
- V skladu z OZ bodo partnerji partnerske skupnosti in partnerji neskljenjene partnerske skupnosti ravno tako uvrščeni med osebi, ki imajo pravico do pravične denarne odškodnine za njihove duševne bolečine.
- Po ZIntPK se za družinske člane ne štejejo istospolni partnerji, ki so svojo skupnost registrirali po določilih ZRIPS niti neregistrirani istospolni partnerji in zanje tako ne veljajo določila, ki veljajo za družinske člane, npr. glede zasebnega interesa uradne osebe in njenih družinskih članov, glede prepovedi sprejemanja daril za funkcionarja in družinske člane, omejitve poslovanja v postopku javnega naročanja, glede dolžnosti sporočanja sprememb premoženjskega stanja za družinske člane zavezanca. S predlogom zakona bodo partnerji partnerske skupnosti in partnerji neskljenjene partnerske skupnosti tudi v tem zakonu v svojem položaju izenačeni z zakonci ali zunajzakonskimi partnerji.
- Za razmerja med istospolnima partnerjema z mednarodnim elementom se bodo uporabljale določbe ZMZPP, kot to velja za vsa druga civilnopravna razmerja z mednarodnim elementom. Pravila o pravu, ki ga je potrebno uporabiti, bodo enaka kot za zakonsko zvezo (glede pogojev za sklenitev partnerske

skupnosti, obliko partnerske skupnosti, neveljavnost partnerske skupnosti, razvezo partnerske skupnosti, osebna in zakonska premoženjska razmerja partnerjev, pogodbeno premoženjska razmerja partnerjev). Za neskljeno partnersko skupnost se bo uporabilo določilo o uporabi prava za premoženjska razmerja (enako, kot velja za zunajzakonsko skupnost). Za partnerske skupnosti bi se uporabljala tudi določila o pristojnosti sodišča RS v sporih o premoženjskih razmerjih med zakonci, o zakonskih sporih.

3. člen

(neskljena partnerska skupnost)

Predlog zakona priznava pravne posledice tudi življenjski skupnosti dveh oseb istega spola, ki nista sklenili partnerske skupnosti, vendar ni razlogov, zaradi katerih bi bila partnerska skupnost med njima neveljavna (neskljena partnerska skupnost). S takšno pravno ureditvijo se v celoti sledi stališču ustavnega sodišča, ki je v odločbi, št. U-I-212/10-15 z dne 14. 3. 2013, navedlo, da gre pri življenjski skupnosti dveh oseb istega spola za enake pravne in dejanske podlage skupnosti, kot to velja za zakonsko zvezo. Enako kot pri partnerski skupnosti tudi pri neskljeni partnerski skupnosti pravne posledice te skupnosti ne posegajo na področje posvojitve s strani več oseb ter ne posegajo v pravno ureditev pravice do postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo, urejene v ZZNPOB. Do sedaj tovrstna skupnost dveh oseb istega spola, ki te skupnosti nista registrirala v skladu z določbami ZRIPS, ni bila pravno urejena. Partnerji teh skupnosti po sedaj veljavni ureditvi tako nimajo pravic, ki gredo registriranim partnerjema po ZRIPS (pravico do preživnine, pravico do pridobivanja skupnega premoženja, pravico do stanovanjskega varstva, pravico do dedovanja in pravico do pridobivanja informacij o zdravstvenem stanju obolelega partnerja ter do obiskov v zdravstvenih ustanovah), niti pravic, ki so bile v zadnjem času registriranim istospolnim partnerjema priznane z drugo zakonodajo. Tako neregistrirani partnerji nimajo npr. nimajo pravice do vdovske pokojnine po ZPIZ-2, niso priznani kot družinski člani po ZDR-1. Nezaposleni registrirani partner pa se po svojem partnerju ne more zdravstveno zavarovati v skladu z določbami ZZVZZ. Ravno tako partnerji (registrirani in neregistrirani) niso omenjeni v pravicah v SZ-1, ki so vezane na status zakonca oziroma partnerja v zunajzakonski skupnosti. Enako jih ne omenja tudi OZ. ZSVarPre med družinskimi člani izključuje istospolne partnerje, ki svoje skupnosti niso registrirali. Neregistrirani istospolni partnerji se ne upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja vlagatelja za dodelitev denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. V ZUPJS se bodo v skladu s predlogom tega zakona za družinske člane šteli partnerji neskljene partnerske skupnosti, ki jih zakon sicer ne omenja (pri ugotavljanju materialnega položaja vlagatelja za dodelitev pravice do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanja plačila za programe vrtcev, dodatne subvencije malice za učence in dijake, subvencije kosila za učence, oprostitve plačil socialnovarstvenih storitev, prispevka k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oz. doplačilo pravic družinskega pomočnika, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje). Obstaja še precej drugih zakonov, ki registrirane istospolne partnerje (ne pa tudi neregistriranih) štejejo med družinske člane. Med najbližje osebe bolnika registrirane istospolne partnerje šteje Zakon o duševnem zdravju, med (ožje) družinske člane pa registrirane partnerje štejejo: Zakon o bančništvu, Zakon o zavarovalništvu, Zakon o prevzemih, Zakon o revidiranju, Zakon o deviznem poslovanju, Zakon o lokalnih volitvah, Zakon o brezplačni pravni pomoči, Zakon o službi v slovenski vojski, Zakon o štipendiranju, Zakon o elektronskih komunikacijah, Zakon o davčni službi, Zakon o davku na vodna plovila, Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, Zakon o evidentiranju nepremičnin.

4. člen

(smiselna uporaba določb o zakonski zvezi)

Za partnersko skupnost se po tem členu predloga zakona uporabljajo določbe zakona, ki ureja zakonsko zvezo, ki urejajo razmerja med zakoncema. To so splošne določbe, pogoji za sklenitev in

veljavnost zakonske zveze, postopek pred sklenitvijo zakonske zveze, sklenitev zakonske zveze, neveljavna zakonska zveza, pravice in obveznosti zakoncev, premoženjska razmerja med zakonci, določbe o prenehanju zakonske zveze in razmerja med razvezanima zakoncema.

5. člen (podzakonski predpis)

Po 5. členu predloga zakona se podzakonski predpis, ki ga izda minister, pristojen za družino, v soglasju z ministrom, pristojnim za javno upravo, glede vprašanj v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze, smiselno uporablja tudi za partnersko skupnost.

6. člen (vpis v matični register)

V skladu s predlogom zakona se bo sklenitev partnerske skupnosti vpisala v matični register kot matično dejstvo, enako kot to velja za sklenitev zakonske zveze; ravno tako tudi neveljavnost in prenehanje partnerske skupnosti. Zakon o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/2011 uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZMatR - UPB2) v 4. členu, v 12. in 14. točki določa, da se v matični register vpisujejo podatki o sklenitvi zakonske zveze ter o neveljavnosti in prenehanju zakonske zveze. Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 97/2007) v 9. členu določa, da se osebni podatki v javnem sektorju lahko obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon. Zaradi natančne opredelitve pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov, je potrebna posebna določba v tem predlogu zakona, da se podatki o sklenitvi, neveljavnosti in prenehanju partnerske skupnosti vpisujejo v matični register v skladu z določbami zakona, ki ureja matični register.

7. člen (sprememba priimka ob sklenitvi partnerske skupnosti)

Glede na sistemsko izenačitev partnerske skupnosti z zakonsko zvezo v pogojih za sklenitev in veljavnost partnerske skupnosti ter v pravnih posledicah med partnerjema, bosta partnerja ob sklenitvi partnerske skupnosti imela enako možnost odločitve o spremembi priimka kot v primeru sklenitve zakonske zveze. V skladu z določbami Zakona o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/2006, v nadaljevanju ZOI-1) se bosta partnerja ob sklenitvi partnerske skupnosti lahko sporazumela o skupnem priimku ali da bosta obdržala vsak svoj priimek ali pa svojemu priimku dodala priimek partnerja. V primeru razveljavitve ali razveze partnerske skupnosti razvezana partnerja obdržita priimek, ki sta ga izbrala ob sklenitvi partnerske skupnosti. Partner, ki je ob sklenitvi partnerske skupnosti spremenil priimek, lahko pri pristojnem organu v šestih mesecih po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi partnerske skupnosti poda izjavo, da želi imeti priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo te skupnosti, pod pogojem če v času trajanja partnerske skupnosti priimka ni spreminjal. Smiselno je, da se pravico do spremembe priimka kot dela osebnega imena, ki pomembno vpliva na posameznikovo identiteto, tudi izrecno določi v predlogu zakona.

8. člen (prenehanje veljavnosti Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti in preoblikovanje registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnost)

Predlog zakona določa, da ZRIPS preneha veljati z dnem začetka uporabe tega zakona. Zaradi nove ureditve partnerske skupnosti predlog zakona določa, da se prej registrirane istospolne partnerske skupnosti, ki so bile registrirane v skladu z ZRIPS, preoblikujejo v partnerske skupnosti po tem

zakonu, in sicer šest mesecev po začetku uporabe tega zakona, pod pogojem, da partnerja izpolnjujeta pogoje za veljavnost partnerske skupnosti. V kolikor partnerja ne bi izpolnjevala pogojev za preoblikovanje njune prej registrirane skupnosti v partnersko skupnosti, bi upravna enota o tem izdala odločbo ob smiselni uporabi določb ZZZDR (to je 27. člena ZZZDR). Če partnerja registrirane istospolne partnerske skupnosti pred matičarjem izjavita, da ne želita preoblikovanje registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko skupnosti, registrirana istospolna partnerska skupnost preneha v šestih mesecih po začetku uporabe tega zakona. Enako preneha njuna skupnost tudi v primeru, če to pristojna upravna enota ugotovi z odločbo, da ne izpolnjujeta pogojev za preoblikovanje njune prej registrirane skupnosti v partnersko skupnost. Predlog zakona za primere prenehanja registrirane partnerske skupnosti, tudi za tiste, ki so prenehale še pred uveljavitvijo tega zakona, določa, da se za pravne posledice prenehanja teh skupnosti uporabljajo določbe ZRIPS.

9. člen

(prenehanje veljavnosti podzakonskega predpisa)

Določba ureja, kdaj preneha veljati Pravilnik o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti ter, do kdaj se ta pravilnik še uporablja.

10. člen

(prenehanje uporabe določb)

V skladu z določbami predloga zakona z dnem začetka uporabe tega zakona preneha veljati Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ravno tako v zakonsko določenem roku prenehajo vse registrirane istospolne partnerske skupnosti. Glede na navedeno je s to določbo določeno tudi prenehanje uporabe določb v drugih predpisih, ki določajo pravne posledice registrirane in neregistrirane partnerske skupnosti.

11. člen

(uveljavitev in začetek uporabe zakona)

Po tej določbi zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 6 mesecev po njegovi uveljavitvi.